

Vertaistukiryhmien toiminnan kehittäminen ja juurtuminen Seniori- projektissa 2005 – 2011

Seniori-projekti oli vuosina 2005 – 2011 ikääntyneiden päihdetyötä kehittävä hanke, jonka ensimmäisessä vaiheessa (2005 - 2008) kehitettiin mm. kotiin vietäviä päihdepalveluja. Projektin toisessa vaiheessa (2009 – 2011) kehitettiin päihdevastuuhenkilö- ja osaajaverkoston osaamista ja verkostoitumista sekä vertaistukiryhmätoimintaa. Projektin paikkakuntina toimivat Pieksämäki, Kuopio, Savonlinna ja Savonlinnan seudun pienet kunnat.

Ikääntyneen ihmisen päihdekuntoutumista tuettiin projektissa ikääntyneen omassa elinympäristössä etsivän työn, kuntouttavan työn ja vertaisryhmätoiminnan avulla. Erilaisten virallisten verkostojen, vapaaehtoisten ja läheisten avulla löydettiin ikääntyneitä päihteidenkäyttäjiä ja saatettiin heitä kuntoutumisen polulle yksilötyö- ja ryhmäprosessien avulla. Verkostojen rooli ihmisten löytämisessä ja toiminnan juurtumisessa oli varsin merkittävä. Projektin havaintojen ja toiminnan mukaan ryhmätoiminnan ja osallistumisen edellytyksenä oli ikääntyneen ihmisen löytäminen ja kuntoutumisen prosessin käynnistyminen. Yksilötyön avulla luotiin uskoa muutoksen mahdollisuuteen ja tulevaisuuteen.

Etsivän ja kotiin tehdyn työn jälkeen asiakkaiden kiinnostus ulkomaailmaa ja omaan hyvinvointiin kohtaan lisääntyi. Vertaistukiryhmiä perustettiin projektin aikana Savonlinnaan, Savonrannalle, Sulkavalle, Kerimäelle, Punkaharjulle, Enonkoskelle, Kuopioon, Virtasalmelle ja Pieksämäelle. Projektin aikana luotiin moniammatillinen ryhmäohjaajien verkosto, jonka kanssa toimintaa kehitettiin ja järjestettiin. Vertaisryhmätoiminnan avulla tavoitettiin yli 200 ikääntynyttä päihteidenkäyttäjää.

Vertaistukiryhmien aiheet nousivat esille ryhmäläisten tarpeesta ja ryhmien toimintaa luotsaa yhdessä sovitut pelisäännöt. Ryhmätoiminnan sisällöt vaihtelevat informaatiosta ja toiminnallisesta tekemisestä päihdekuntoutumisen käsittelyyn. Ryhmissä on ollut havaittavissa osallistujien kiinnostusta sekä oman, paremman tulevaisuuden luomiseen, että yhteiskunnan ja paikkakunnan ajankohtaisiin kysymyksiin. Osallisuuden ja voimaantumisen kokemuksista on tullut totta.

Vertaistukiryhmien toiminnan juurtumista tuettiin pienimuotoisella ohjaajakoulutuksella. Moniammatillisen ryhmän ohjaaja koulutuksen tavoitteena oli yhteisöllisyyden muodostuminen, verkostoitumisen vahvistaminen, ryhmädynamiikan ja vertaisuuden moninaisuuden ulottuvuuksien avaaminen. Paikkakuntakohtaiset vertaisryhmät jäävät toimimaan projektin päättyessä moniammatillisen verkostojen, vapaaehtoisten ja vertaisvetäjien voimin. Alueellisten ryhmien vetäjien kokoonpanot vaihtelevat ja mukana on ollut seurakuntien diakoniatyöntekijöitä, A-killan aktiivisia vertaisohjaajia, vapaaehtoisia, kuntien kotihoidon työntekijöitä sekä kuntien/sairaanhoito- ja terveystieteiden mielen- ja päihdetyöntekijöitä.

Lisätietoa Seniori-projektista ja vertaistukiryhmistä:
kehittämispäällikkö Mari Tuomainen, p. 0408222780 tai mari.tuomainen (at) tyynela.fi

Projektityöntekijä Tuija Rinteen artikkeli Seniori-työssä kehitetty avopäihdekuntoutus ikäihmisten lähipalveluna löytyy teoksesta Levo, Tarja & Viljanen, Maria (toim.) 2011. Pilotoinnista perustyöhön. Ikääntyneitten päihdetyötä juurruttamassa. Sininauhaliitto.